

Ke zkoušce z Mozarta: Don Giovanni, Figarova svatba – poslech, postavy, historické okolnosti vzniku/premiéry.

Ke zkoušce z Beethovena: poslech symfonií č. 3, 5, 9.

Joseph Haydn

Schöpfung (Stvoření)

K vrcholům H. tvorby patří jeho oratoria, která psal až po svém návratu z obou anglických cest:

Die Schöpfung (1798)

Die Jahreszeiten (1801)

Jsou psána v duchu osvícenských idejí v národním jazyce, tj. v němčině.

Jedná se o nový typ měšťanského oratoria.

Haydn byl inspirován velikým ohlasem oratorií Händelových, které byly v Haydnově době stále na repertoáru. Během svého prvního pobytu v Anglii (1791-92) navštívil festival Händelových oratorií konaný ve westminsterském opatství, který na něj učinil velký dojem.

Stvoření (Schöpfung)

- H. obdržel v Anglii **text Johna Milтона** o stvoření světa, který Händel nezhudebnil. Nepřijal ho ihned, dal si čas na rozmyšlenou. Rozhodl se teprve po druhém anglickém pobytu v r. 1795.
- Baron **Gottfried van Swieten** pořídil německý překlad a provedl drobné úpravy textu. Na díle Haydn pracoval v l. 1797 a 1798. Napsal velké množství skic, prováděl četné změny v partituře, a to i na poslední chvíli.
- Vzniklo třídílné oratorium pro sóla, sbor a orchestr. V sólech vystupují archandělé Uriel (S), Gabriel (T) a Rafael (B)
- Premiéra se konala **17. 4. 1798 ve schwarzenberském paláci** ve Vídni. Baron van Swieten přitom pomáhal organizačně a finančně. **Dirigoval P. Vranický**, který pak intervenoval za Haydnovo přijetí mezi zednáře. Ještě v témže roce se uvedení oratoria opakovalo.
- **19. 3. 1799 se uskutečnilo jeho uvedení v Dvorní opeře.** Dirigoval sám Haydn, Salieri byl u cembala.
- Uvedení vyvolalo senzaci. Partitura byla vydána pro subskribenty. Od r. 1800 se dílo uvádělo každoročně pro dobročinné účely. Haydn sám dirigoval, pokud mohl.
- Významné bylo uvedení v r. 1808, dirigoval Salieri. Kromě Haydna byl přítomen Beethoven, Jírovec a další. Haydn byl tak slabý, že musel být po 1. části v křesle odnesen.
- O provedení Stvoření nadšeně referoval časopis Allgemeine Musikalische Zeitung. Na dílo vytvořil oslavné verše slavný německý básník Wieland.
- V srpnu 1801 bylo Stvoření provedeno s neobyčejným úspěchem v Paříži.
- Záhy bylo uvedeno i na Moravě.
- Introdukce: Die Vorstellung des Chaos
- Recitativ Im Anfänge schuf Gott Himmel (Raphael-Chorus-Uriel)
- Rollend in schaumenden Wellen (Raphael) - Valíce se v pěnivých vlnách (1. díl oratoria)
- <https://www.youtube.com/watch?v=RJ7WUORnKXY&list=PLEGKOC7mvop9m1MQ6QAQu4v5BW5gUapiK>

Antonín Rejcha: Fugy

Někdy fuga končí v jiné tónině, než začíná.

Enharmonické záměny, chromatika, často dvojkřížky, jednou trojkřížek.

Časté užívání složených taktů: např. 3/8+2/8, C+3/4, 3/8+3/8+2/8 apod.

Forma: volná fantázie, toccata, rondo apod.

Témata: na téma Josefa Haydna je vypracována Fuga č. 3, na Mozartovo téma Fuga č. 7, na téma takzvané „kočičí fugy“ D. Scarlattioho Fuga č. 9, Fuga č. 5 je komponována na téma Fugy G dur ze 2. dílu Temperovaného klavíru. J. S. Bacha

Ukázka: fuga č. 9, Allegro moderato g-moll.

Ještě ad ženy - skladatelky:

recenze na koncertní projekt Jany Janků:

<http://www.mestohudby.cz/publicistika/kritika/barokni-zeny-na-scene>

Její diplomová práce: Fenomén žen - skladatelek v baroku se zvláštním zřetelem k Francesce Caccini je na ISu

(https://is.muni.cz/th/asfby/Bakalarska_diplomova_prace.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DJana%20Jank%C5%AF%20skladatelka%26start%3D1)

Ve Francii komponovala Elisabeth Jacquet de la Guerre, od které jsme něco poslouchali a

jejích skladeb je docela dost na youtube, ale také např. Antonia Bembo (relativně nová monografie, která je ale v ČR jen v Národní knihovně – Claire Anne Fontijn: *Desperate measures. The life and music of Antonia Padoani Bembo*. Oxford University Press, 2006).

Mimochodem jednu z těch dvou monografií o M. Martines, o nichž jsem mluvila, máme teď nově v katederní knihovně, je vystavená u paní knihovnice, tak si ji alespoň vezměte do ruky. Pak existuje také kniha Reginy Nopp – *Frau und Musik: Komponistinnen zur Zeit der Wiener Klassik* z r. 1996.

Zajímavá kniha, kterou jsem ovšem ještě sama nečetla (jen části), je *New Historical Anthology of Music by Women*, která vyšla 2004 (najdete ji na google books, link:

<https://books.google.cz/books?id=8vJu8gykYUEC&pg=PA113&dq=Giuseppe+Bonno&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwixqoa1iIvbAhULEIAKHVMkCec4FBDoAQhkMAg#v=onepage&q=Giuseppe%20Bonno&f=false>).